Zuid - Oost Salland

Natuurlijk goed in de Regio!

Juni 2026

Inhoudsopgave

Aan de leden en afnemers 3
Wat verwachten ondernemers van hun adviseur en coöperatie in de toekomst? 6
Groenbemester zaaien na de teelt van granen of “100”dagen maïs 8
Weer veel percelen maisland met lage Ph waardes 9
Maisdemoveld 2026 10
Melkvetgehalte 11
Hittestress bij melkkoeien 13
Broeiremmer 17
Grasland vernieuwen 19
Opbrengstprijs vleesvarkens 27
Nieuwe medewerkers 30
Advertentie stallenreiniging 31
Gezocht 31
Actie van de maand 32

Aan de leden en afnemers

Op het moment van schrijven komt de vakantieperiode er alweer bijna aan. Tot nu toe is het een groeizaam seizoen geweest, met zo nu en dan ook op tijd regen. De gewassen zijn mooi opgekomen en door de mooie temperaturen groeit alles hard.

Door het stikstofprobleem lijkt de ontwikkeling in Nederland echter volledig stil te liggen. Er gaan geruchten dat het kabinet hard werkt aan een oplossing en dat deze oplossing deze zomer gepresenteerd gaat worden. Tegelijkertijd zorgt dat opnieuw voor veel onduidelijkheid. Wat zijn de gevolgen voor de landbouw? En krijgt het minderheidskabinet het voor mekaar deze oplossing door te zetten? Al met al levert het vooral meer vragen dan antwoorden op, iets waar we inmiddels al jaren mee te maken hebben. Aan deze onduidelijkheid moet toch een keer een einde komen?

En dan de onduidelijkheid buiten de grenzen. Op 3 plaatsen is er oorlog en de wereldleiders vallen over mekaar heen. Maar ook daar lijkt niemand een duidelijke richting naar een oplossing te zien. Het lijkt wel of we leven in een tijdperk van veel onrust, zonder concrete oplossingen. Dat remt bovendien ook de wereldeconomie. Weinig mooie vooruitzichten dus.

Moeten we dan toch iedereen blijven wijzen op hoe mooi Nederland is en hoe waardevol onze landbouwsector? Je merkt dat er in Nederland veel waardering bestaat voor dit prachtige vak. Met de stijgende voedselprijzen lijkt die waardering zelfs alleen maar toe te nemen. Die steun hebben we ook nodig voor het moment dat we in actie moeten komen, wanneer Den Haag opnieuw met plannen komt die verre van de praktijk en de realiteit afstaan.

Grondstofprijzen
De prijzen van grondstoffen laten momenteel een lichte stijging zien. Met name de hogere transportkosten als gevolg van de gestegen olieprijs zorgen hiervoor. Over het algemeen staan de gewassen er overal goed bij en worden er geen tekorten verwacht.

Door de vernieuwde Carbon Footprint-richtlijnen wordt er momenteel ook gekeken naar de aparte invoer van ontbossingsvrije soja. Dat zal komend jaar echter nog de nodige voeten in de aarde hebben. Welke gevolgen dit zal hebben op de prijs van eiwitten is heel onzeker.

De graanprijzen zullen naar verwachting dus eerst nog iets stijgen, waarna een daling wordt voorzien, mits er wereldwijd geen verstoringen optreden als gevolg van oorlogen e.d. De eiwittenmarkt blijft heel onzeker door de nog niet te voorziene gevolgen van de aparte import van eiwitarme soja.

Personele wijzigingen
Thijs Veltink is per 1 mei gestopt bij Zuid Oost Salland en dichter bij huis gaan werken. Hiervoor is Egbert Aaltink per 1 mei bij ons in dienst gekomen als chauffeur voor de grondstofauto.

Daarnaast is Marcel vree Egberts per 1 juni met vervroegd pensioen gegaan. Chiel Korterink is op 1 juni begonnen in Heeten als winkelchef.

Tot slot is Mariska Zandbelt per 1 juni aan de slag gegaan als vrachtwagenchauffeuse. Wendy Westenenk is per 1 juni begonnen als medewerker binnendienst.

Het is een periode met veel personele wisselingen. Wij willen Thijs en Mariska veel succes wensen met hun nieuwe uitdaging. Marcel wensen wij veel plezier met zijn welverdiende nieuwe vrije tijd. Daarnaast heten wij Egbert, Chiel en Wendy van harte welkom als nieuwe collega’s en wensen wij hen veel succes in hun nieuwe functie.

Beurs Hardenberg
Het duurt nog even, maar ook dit jaar staan wij op de RMV dagen in Hardenberg. Deze beurs vindt plaats van 20 tot en met 22 oktober. Daarnaast wordt de Dutch Pork & Poultry Expo 2026 gehouden op 14 en 15 oktober in Hardenberg. Dus noteer deze dagen ook alvast in de agenda.

Inname granen
Ook dit jaar neemt Zuid-Oost Salland weer eigen verbouwd graan in via het z.g. poortwachter systeem. Dit betreft tarwe, triticale, gerst, rogge en maïs.

Wanneer u gebruik wilt maken van deze mogelijkheid, kunt u contact opnemen met ons kantoor om een graanverklaring van Zuid-Oost Salland te ontvangen. Deze graanverklaring is noodzakelijk om een goede kwaliteit van ons product te kunnen waarborgen en dient vóór de aanvang van de oogst ingevuld en ondertekend teruggestuurd te worden. Onze adviseurs controleren hier steekproefsgewijs op.

Voordat wij het graan kunnen innemen, ontvangen wij graag eerst een monster voor de vochtbepaling.

Bij vragen bel gerust uw voorlichter of naar ons kantoor.

Vakantieperiode
De vakantieperiode komt eraan. Zoals ieder jaar gaan onze medewerkers om de beurt op vakantie, zodat wij u zo goed mogelijk van dienst kunnen blijven.

Wij verzoeken u vriendelijk om uw bestellingen tijdig door te geven, zodat wij onze werkzaamheden optimaal kunnen blijven inplannen.

Tot slot willen wij u ook een goede en zonnige vakantie toewensen.

Hans Verheul

Wat verwachten ondernemers van hun adviseur en coöperatie in de toekomst?

De agrarische sector verandert snel. Denk aan strengere regelgeving, digitalisering en nieuwe technieken zoals AI. Dit vraagt steeds meer van ondernemers, maar ook van adviseurs en de coöperatie. Daarom is onderzocht: **hoe kijken ondernemers naar advies, samenwerking en de toekomst?**

Om dit te onderzoeken is een enquête gedeeld onder de klanten van Zuid-Oost Salland. De antwoorden hierop zijn verzameld en verwerkt.

Wat zeggen ondernemers?
Ondernemers besteden gemiddeld zo'n 8 uur per maand aan het ontwikkelen van kennis. Daarbij blijft één ding duidelijk naar voren komen. Persoonlijk contact is en blijft het belangrijkst. Adviseurs en collega-ondernemers worden gezien als de meest waardevolle bronnen van kennis. Digitale middelen zoals internet en apps worden wel gebruikt, maar vooral als ondersteuning.

Hoe worden adviseurs beoordeeld?
De adviseurs van Zuid-Oost Salland worden overwegend positief beoordeeld. Ondernemers ervaren hen als kundig, behulpzaam en duidelijk in uitleg. Tegelijkertijd geven ondernemers aan dat er kansen liggen. Voorbeelden als meer strategisch meedenken en actiever inspelen op vernieuwing worden genoemd. Ook wordt nog betere aansluiting bij de toekomst van het bedrijf verwacht.

Er is bij de rol van de adviseur een verschuiving te zien. Waar eerder een specialistische rol verwacht werd, wordt nu vooral een sparringpartner verwacht. Zo kan de adviseur ondersteunend zijn bij het concreet uitwerken van de ideeën van de ondernemer.

Wat verwachten ondernemers in de toekomst?
Om een toekomstbestendige rol aan te nemen is het belangrijk om te weten wat er in de toekomst wordt verwacht. De reacties op de enquête zaten vol met ideeën over de toekomst en hoe hierop in te

spelen is. Voorbeelden als modernisering van diensten en een online omgeving kwamen naar boven. Verder kwamen er verwachtingen over de adviseurs aan bod. Ondernemers verwachten dat adviseurs:

- Meedenken over bedrijfsstrategie
- Inzicht hebben in wet- en regelgeving
- Praktijkervaring combineren met kennis

Met de komst van meer data en nieuwe technologieën zoals AI, is het belangrijk dat iemand weet hoe dit alles tot een totaalplaatje gevormd kan worden. Waar technologieën een grotere rol krijgen, blijft de adviseur onmisbaar om informatie te vertalen naar de praktijk.

Wat betekent dit voor de coöperatie?
Ondernemers zijn over het algemeen tevreden en voelen zich gehoord. Toch is er ruimte voor ontwikkeling. Volgens de ondernemers zijn er kansen in modernisering van diensten en meer digitale ondersteuning. Daarnaast vertellen de ondernemers dat zichtbaarheid en communicatie in de toekomst belangrijk blijven, net als het blijven investeren in advieskwaliteit. Vooral voor het binden van (jonge) ondernemers spelen deze factoren een grote rol.
De toekomst vraagt om een afgewogen combinatie van sterk persoonlijk advies, slim gebruik van digitale middelen en een coöperatie die meebeweegt met haar leden. De kracht van Zuid-Oost Salland ligt in de verbinding met de ondernemer. Juist door deze verder te versterken, blijft de coöperatie ook in de toekomst Natuurlijk goed in de Regio.

Groenbemester zaaien na de teelt van granen of “100”dagen maïs

Voor de klanten die granen telen of van plan zijn de maïs te oogsten voor 1 september, en zo te voldoen aan de rustgewasverplichting, is het een goede mogelijkheid om te kiezen voor een ander vanggewas/groenbemester dan Italiaans raaigras of rogge. Omdat het zaaitijdstip nu op eind augustus komt te liggen is het een mooie kans om te kiezen voor “akkerbouwmengsels” met diverse soorten groenbemesters. Deze mengsels zijn goed voor de bodemvruchtbaarheid en tevens zijn er mengsels verkrijgbaar die niet “winterhard” zijn en zodoende dus makkelijk zijn te bewerken in het volgende voorjaar. Voor de GLB Eco-regeling zijn deze mengsels overigens ook gewoon toegelaten.

Deze mengsels kunnen gezaaid worden tot uiterlijk half september, dus ook als uw “gewone” mais zeer vroegrijp is, en u niet aan een rustgewasverplichting gebonden bent, kunt u gebruik maken van deze optie.

Dit jaar hebben we als C.A.V.V. een eigen mengsel samengesteld, de voordelen hiervan zijn een combinatie van 4 gewassen bevordert de bodemvruchtbaarheid, het bodemleven, zorgt voor een snelle bodembedekking en een hoge organische stof productie. Ook zijn deze gewassen niet winterhard wat de voorjaarsbewerking een stuk eenvoudiger maakt.

Z.O.S Topsoil structuur bestaat uit:
75 % bladrammanas, 15% gele mosterd, 5% Lupine en 5% boekweit

Voor advies over welk vanggewas voor u het meest geschikt kunt u contact opnemen met een van onze adviseurs.

Weer veel percelen maisland met lage Ph waardes

Ondanks de aandacht die we er elke keer aan schenken zijn er weer legio percelen maisland waar de Ph waarde ver onder de advieswaarde van 5.8 ligt. Deze lage Ph geeft veel problemen bij de groei vanaf het 4 blad stadium in de mais (zie foto's). Wij kunnen op kantoor de Ph waarde van uw grondmonsters zelf bepalen, afgelopen periode hebben we veel monsters geanalyseerd. Bij bijna alle monsters bleek de Ph waarde ver onder de streefwaarde te liggen met alle gevolgen van dien.

Na de oogst van de mais is het een uitgelezen mogelijkheid om kalk te strooien op percelen die dat nodig hebben. Zeker ook als er gras of gras/klaver ingezaaid wordt.

Ook als de Ph waarde op bv. 5.3 zit is dit geen enkele reden om dit niet naar 5.8 te brengen!!!

Maisdemoveld 2026

Ook dit jaar hebben we weer een maisdemoveld ingezaaid. Door de rustgewasregeling waren wij genoodzaakt te rouleren met de locatie van het veld. Het maisdemoveld is dit jaar op 23 april gezaaid aan de Koelmanstraat in Dalfsen.

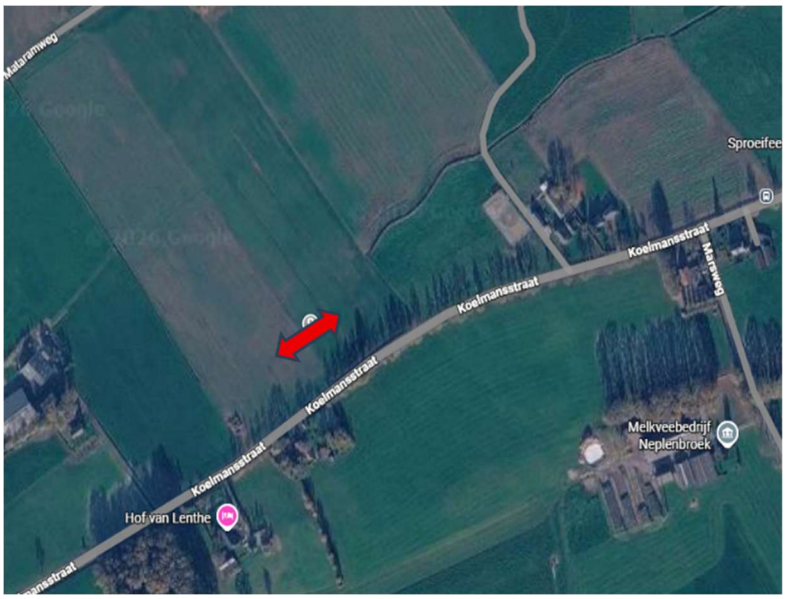

Melkvetgehalte

Waarom daalt het melkvetgehalte in de zomer?
Veel melkveehouders merken dat in de zomerperiode het vetgehalte van de melk lager uitvalt dan in de wintermaanden. Dat heeft gevolgen voor de melkprijs en roept regelmatig vragen op over de oorzaak én mogelijke oplossingen. Hoewel een daling van het vetgehalte in deze periode normaal is, zijn er wel manieren om de impact te beperken.

Meer melkproductie door langere dagen
De hoeveelheid vet in melk hangt nauw samen met de verhouding tussen melkproductie en vetaanmaak. In de zomer produceren koeien vaak meer melk, terwijl de vetproductie niet in hetzelfde tempo stijgt. Hierdoor neemt het vetpercentage af.
Een belangrijke oorzaak hiervan is de langere daglengte. Meer lichturen stimuleren de melkproductie. Dat effect is ieder jaar zichtbaar en hoort bij het natuurlijke seizoenspatroon. In de herfst en winter, wanneer de dagen korter worden, stijgen de gehalten meestal weer.

Warm weer beïnvloedt voeropname
Hoge temperaturen hebben eveneens invloed op de melkgehaltes. Zodra koeien moeite krijgen om hun lichaamswarmte kwijt te raken, ontstaat hittestress. Vooral dieren met een hoge melkproductie zijn hier gevoelig voor.

Bij warm en vochtig weer daalt vaak de voeropname, met name van ruwvoer. Hierdoor verandert de penswerking en verschuift de balans tussen melkproductie en vetvorming. Zelfs bij temperaturen rond de 20 graden kan al sprake zijn van milde hittestress, zonder dat koeien direct duidelijke signalen laten zien.

Een verminderde voeropname leidt niet alleen tot lagere vetgehaltes, maar kan ook negatieve gevolgen hebben voor de gezondheid en prestaties van de dieren.

Invloed van vers gras
In het voorjaar verandert op veel bedrijven ook het rantsoen. Vers gras bevat doorgaans veel energie en is goed verteerbaar. Dat stimuleert de melkproductie, maar gaat vaak samen met een lager vetpercentage.
De kwaliteit van gras verschilt sterk per perceel en wordt beïnvloed door factoren zoals:

- Bemesting;
- Groeisnelheid;
- Weersomstandigheden;
- Stadium van het gewas.

Jong en energierijk gras zorgt meestal voor meer melk, maar tegelijkertijd voor lagere vetgehaltes. Ook speelt de structuur van het gras een rol bij het melkvetgehalte. Hoe structuurrijker het gras is des ter meer melkvet er wordt aangemaakt.

Focus op gezonde dieren
Een lager vetgehalte in de zomer is dus grotendeels een natuurlijk verschijnsel. Toch kunnen managementmaatregelen helpen om extreme dalingen te voorkomen.

Belangrijk is vooral dat koeien voldoende blijven vreten en zo min mogelijk last hebben van warmte. Denk hierbij aan voldoende ventilatie, schaduw, fris drinkwater en een goed uitgebalanceerd rantsoen.

Uiteindelijk blijft de gezondheid van de koe het belangrijkste. Een stabiele voeropname en een goede algemene conditie vormen de basis voor een optimale melkproductie en goede melkgehaltes gedurende de zomerperiode.

Hittestress bij melkkoeien

Hitte stress is een jaarlijks terugkomend fenomeen zowel in het Groene boekje als in de praktijk in de stal. Omdat hittestress elk jaar weer de oorzaak is van veel problemen brengen wij het ook dit jaar u onder de aandacht.

Bij een temperatuur van 20 graden Celsius en een luchtvochtigheid van 60 tot 80 procent kan een hoogproductieve koe al negatieve effecten ondervinden. Bij een omgevingstemperatuur van 25 graden Celsius en een luchtvochtigheid van 60 procent is er sprake van lichte stress. Een combinatie van 30 graden Celsius met een relatieve luchtvochtigheid van 80 procent levert ernstige stress op. Een hoogproductieve koe is vatbaarder voor hittestress dan een koe die zich verder in de lactatie bevindt.

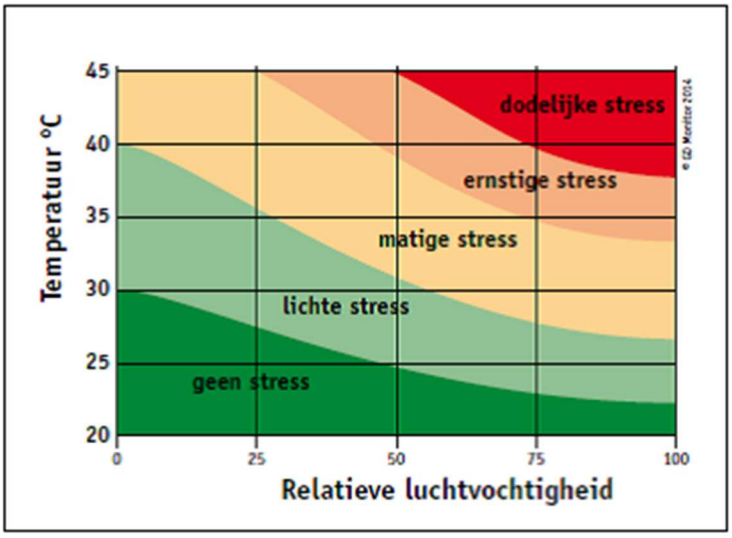

Figuur 1 Hittestress afhankelijk van temperatuur en luchtvochtigheid

Verschijnselen van Hittestress

Hittestress leidt tot een algehele malaise bij koeien, maar is vooral zichtbaar door een mindere voeropname, een lagere melkgift en uier- en klauwproblemen. De klauwproblemen ontstaan doordat de dieren twee tot drie uur per dag minder liggen. Ze blijven langer en vaker staan, omdat ze staand hun warmte makkelijker kwijt kunnen. De weerstand van de koe neemt af en daardoor verslechtert haar uiergezondheid ook. Nieuwe gevallen van (sub)klinische mastitis treden vaker op en reeds bestaande subklinische en chronische infecties flikkeren op en worden weer zichtbaar. De koecelgetallen

worden hoger, daardoor stijgt het tankcelgetal. Het is een terugkerend patroon: we zien dat het gemiddelde tankcelgetal van de Nederlandse melkveebedrijven ieder jaar een stijging laat zien in de zomermaanden.
Op het moment dat hittestress gaat spelen op melkveebedrijven zijn de volgende verschijnselen aan de koeien te zien (tabel1).

Tabel 1 Verschijnselen van hittestress bij lacterende koeien per gradatie van hittestress

Mate van hittestress	Verschijnselen
Licht	- Snelle, oppervlakkige ademhaling - Verhoogde transpiratie - 10% lagere voeropname en melkproductie
Matig	- Ernstige daling van voeropname en melkproductie met 25% of meer - Stijging lichaamstemperatuur - Ademhaling metbek open, hijgen, tong hangt uit
Ernstig	- Zeer ernstige daling van voeropname en melkproductie - mogelijke uitval

Maatregelen ter vermindering van hittestress

- Water

Het verstrekken van voldoende drinkwater is in warme periodes van groot belang, omdat de wateropname van koeien ten tijde van hittestress wel met een factor 2 kan toenemen (tot ongeveer 200 a 250 l per dag). Het water moet zo verstrekt worden dat het snel en gemakkelijk door de koe kan worden opgenomen.
Goede watervoorziening is zo van zelfsprekend dat er vaak helemaal niet meer naar wordt gekeken. Kijk eens kritische naar de drinkvoorziening. Let op:

- Voldoende drinkbakken
- Locatie drinkbakken: voldoende ruimte rondom de drinkbakken
- Hoogte drinkbak (optimale hoogte 60 tot 70 cm)

- Kwaliteit: drink water moet altijd schoon en fris zijn. Maak de bakken regelmatig schoon. Het water moet van dienaard zijn dat je het zelf zou willen drinken.

- Huisvesting
- Plaats ventilatoren in de stal en eventueel in de melkstal.
- Lichtplaten bekalken. Vooral de platen dicht bij de boxen zijn hierbij belangrijk.
- Extra ventilatie ruimte in de zijmuren maken (zonder fijn gaas!) en isoleren van de stal zijn structurele maatregelen voor de langere termijn.
- Zorg voor schone boxen. Bij hogere temperaturen ontwikkelen bacteriën zich veel sneller.

- Voeding
- Zorg voor smakelijk, fris ruwvoer! Voorkom broei, indien er kuilvoer wordt gevoerd is het een goede optie om hiervoor plastic balen beschikbaar te hebben. Haal voerresten tijdig weg en probeer vaker vers te voeren. Zorg ook voor ruim voldoende structuur in het rantsoen.
- Bij weidegang kan ervoor worden gekozen om de koeien ’s nachts te gaan weiden en overdag binnen te houden.
- Extra krachtvoer via de basis verstrekken en minder via de voercomputer of melkstal. Vaak nemen koeien wel het krachtvoer op, maar te weinig ruwvoer. Door krachtvoer door het ruwvoer aan het voerhek te voeren, nemen ze ook meer ruwvoer op.
- Extra zout, natriumbicarbonaat of buffer verstrekken. Natriumbicarbonaat werkt snel. Op het moment dat de hitte begint kun je starten met het voeren van 100 tot 200 gram natriumbicarbonaat per koe per dag. Na de hitte nog wel 5-7 dagen blijven doorvoeren. Zout gift met 20-30 gram verhogen.
- Ook is het voeren van producten die relatief minder pensfermentatie geven gunstig. De pensfermentatie geeft veel warmteproductie. Dus veel bestendig zetmeel en bestendig eiwit voeren is dan gunstig.

- Overige
- Probeer de koeien niet in juli of augustus te laten afkalven. Deze hebben het vaak extra moeilijk tijdens hete dagen.

- Begin de zomerperiode met een zo laag mogelijk celgetal.
- Voorkom stress door het voorkomen van overbezetting in de stal en drijf de koeien zo weinig mogelijk bij elkaar.

Hittestress is een lastig probleem, maar met een vooruitziende blik en een goed management kunnen de negatieve gevolgen beperkt blijven.

Broeiremmer

De warme en vaak vochtige zomermaanden staan voor de deur. Vaak een periode waarin de kuilen niet goed meer koud te houden zijn. Het voer komt dan al enigszins warm voor het voerhek, in de loop van de dag wordt het voer dan warmer en muffer iets wat de opname beduidend doet afnemen.

Wij een broeiremmer op voorraad:

<u>Kaliumsorbaat</u>

- **Beschrijving:** Kaliumsorbaat is een veelzijdig conserveringsmiddel. Het zout van sorbinezuur kan door het dier, evenals een vetzuur, als energie benut worden. Het wordt als een wit granulaat geleverd en is zeer goed in wateroplosbaar. Het voordeel van dit product is dat er geen zuren in zitten. Hierdoor wordt in de toch al lastige omstandigheden de kans op pensverzuring in ieder geval niet verhoogd.
- **Toepassing**
  - Conservering mengvoer
  - Voorkomen van broei in het gemengde rantsoen
  - Voorkomt vorming van schimmels en gisten
  - Ook te gebruiken als inkuilmiddel
  - Wij hebben ook goeie ervaringen bij het doseren in vers gras bij het stalvoeren.
- **Dosering**
  - Total-Mixed-Ration (TMR) voor Rundvee 0,3 – 0,6 kg ton voer

  Als sileermiddel
  - Gehele silobehandeling (snijmais) 0,4 kg/ton
  - Oppervlaktebehandeling 0,2 kg/m2 (in 10% oplossing in water)
  - CCM Korrelmais 0,5 kg/ton
- **Verpakking/ Houdbaarheid**

25 kg karton/papierzak met plastic binnenzak. In originele verpakking 36 maanden houdbaar, mits droog en donker opgeslagen.

Voor vragen neem contact op met uw voorlichter.

Grasland vernieuwen

Per grondsoort zijn er verschillende perioden waarin u grasland mag vernietigen. Wilt u in de periode van 1 juni tot en met 31 augustus grasland vernietigen voor graslandvernieuwing op zand- en lössgrond? U meldt dit bij RVO.

Melden kan van 1 juni tot en met 31 augustus.

Voorwaarden voor deze regeling

- U geeft van tevoren aan RVO door welke percelen met gras u gaat vernietigen. Gaat het om een gedeelte van een perceel? Dan splitst u dit eerst in Mijn percelen.
- U heeft geen stikstofbemonsteringsplicht meer voor deze percelen of perceelgedeeltes. In plaats daarvan rekent u met een korting van 50 kilogram per hectare op uw stikstofgebruiksnorm.
- U mag tot en met 31 augustus gras vernietigen.
- Melden doet u voordat u gaat vernietigen.
- Direct na vernietiging van het gras zaait u nieuw gras in.

Wanneer en hoe melden

U meldt het vernieuwen van grasland van tevoren op Mijn RVO. Dit kan van 1 juni tot en met 31 augustus.

Na uw melding

Na het versturen ziet u direct een ontvangstbevestiging in het scherm. Deze kunt u zelf bewaren, maar staat ook in Mijn dossier onder Documenten. De ontvangstbevestiging is uw meldbewijs en deze laat u zien bij een controle. Na uw melding mag u het grasland vernietigen.

Bron: RVO, 1 juni 2026

Hoe zit het met konijn in Europa?

De professionele konijnenhouderij staat in het merendeel van de EU-lidstaten onder zware druk. Discussies rond dierenwelzijn, met als gevolg ingrijpende en dure investeringen (zoals binnen End the Cage Age), een dalende consumptie en toenemende concurrentie van goedkoper importvlees zorgen ervoor dat bedrijven versneld de sector verlaten. Tegen die achtergrond ontstond de European Rabbit Association vzw (ERA): een samenwerkingsverband dat kennis wil bundelen en de sector sterker wil positioneren in het Europese beleidsdebat.

European Rabbit Association
Toen het Europese initiatief End the Cage Age ook mogelijk gevolgen kreeg voor de konijnensector, werd duidelijk dat er weinig direct bruikbare en gedeelde kennis beschikbaar was om het gesprek met Europese beleidsmakers onderbouwd te voeren. Daarom besloten slachterijen uit de belangrijkste productielanden voor konijnenvlees - met Spanje, Frankrijk en Hongarije als initiatiefnemers - in 2021, samen met producentenvertegenwoordiging - voor België Boerenbond - de krachten te bundelen.

In 2022 kreeg het samenwerkingsverband een formeel kader met de oprichting van de European Rabbit Association vzw (ERA), gevestigd in België. Vandaag verenigt ERA vertegenwoordigers van producenten en slachterijen uit tien landen: Spanje, Frankrijk, Italië, Hongarije, Portugal, Nederland, Duitsland, Polen, Tsjechië en België. De vereniging volgt Europese dossiers op, bundelt en ontsluit wetenschappelijke kennis en stemt waar relevant af met Copa-Cogeca. ERA wordt hierbij ondersteund door het Brusselse adviesbureau Aliénor voor beleid en communicatie, als schakel tussen ERA en de Europese beleidsmakers.
ERA focust zich vandaag voornamelijk op huisvesting en dierenwelzijn - in het bijzonder binnen het kader van End the Cage Age - evenals op transportreglementering en de etikettering van de herkomst van konijnenvlees op EU-origine.

Verschillen in huisvesting
Europa kent een sterke variatie in huisvestingssystemen voor konijnen en ook de kijk op dierenwelzijn verschilt van land tot land. Duitsland, België en Nederland hebben de strengste dierenwelzijnsreglementering.
Extra welzijnsinvesteringen zijn moeilijk rond te rekenen zonder correcte marktvergoeding.

De praktijk toont echter een harde realiteit: extra welzijnsinvesteringen zijn moeilijk rond te rekenen zonder correcte marktvergoeding. De realiteit bewijst dat deze correcte marktvergoeding niet betaald wordt. In landen met strengere regels is de sector daardoor zeer klein geworden. Tegelijk zien andere landen dat een verplichting om overal naar hetzelfde (duurdere) huisvestingsniveau te gaan, het risico op eenzelfde afbouw vergroot.

Oorsprongsetikettering als deel van de oplossing?
Eén van de oorzaken van de economische druk is prijsconcurrentie door import van goedkoper konijnenvlees, zowel uit EU-landen met lagere dierenwelzijnsnormen en hierdoor lagere productiekosten als van buiten de Europese Unie (China). Daarom vraagt ERA een duidelijke oorsprongsaanduiding op EU-origine.

Dalend verbruik, dalende productie en moeilijke bedrijfsopvolging

Binnen de tien ERA-landen daalde de productie van konijnenvlees tussen 2020 en 2024 samen 25%. Spanje, het grootste productieland, kende een daling van 34%. In vrijwel alle landen staat de rentabiliteit onder druk: de winstmarges zijn te klein, waardoor bedrijfsopvolging onzeker blijft. Tegelijk is konijn voor veel consumenten geen dagelijks product. Als de winkelprijs te sterk stijgt, dreigt de vraag verder terug te vallen.

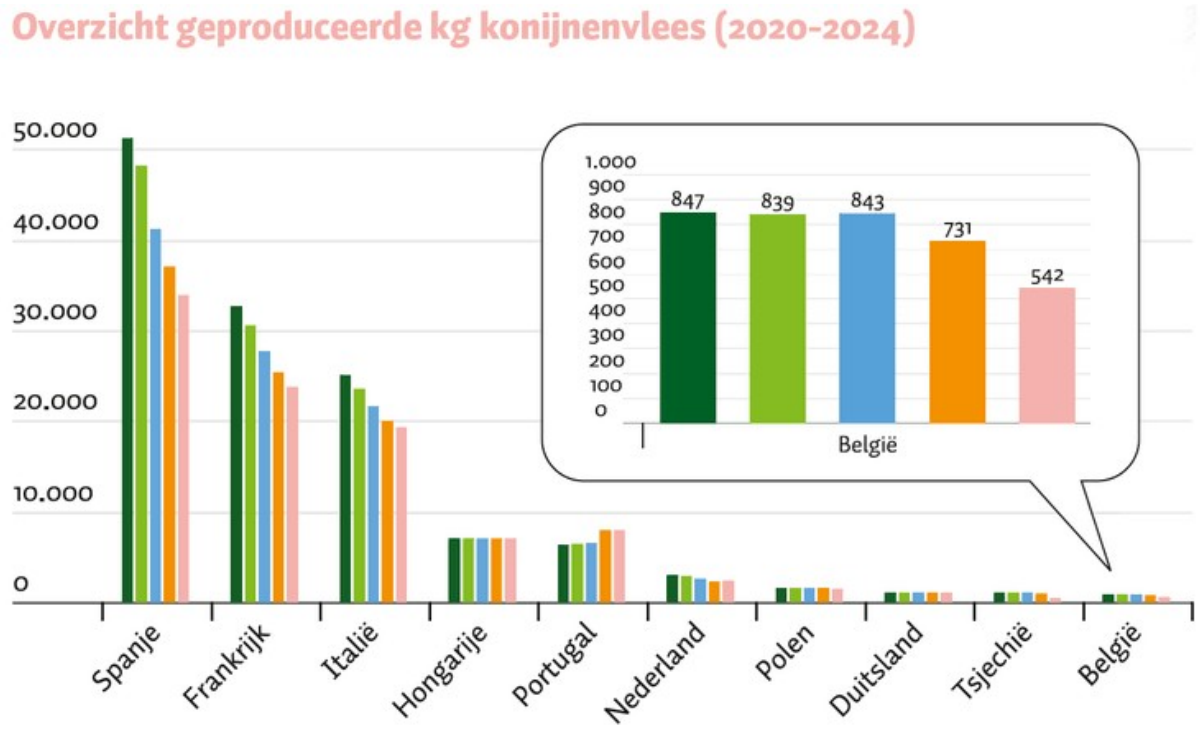

De consumptie van konijnenvlees daalt in de hele Europese Unie. Spanje kent, in vergelijking met andere EU-landen, een relatief hoge consumptie, maar ook daar is de daling uitgesproken: van 1,28 kg per capita per jaar in 2016 naar 0,55 kg in 2024. Dat is een terugval van 57% in acht jaar. In België zien we eveneens een duidelijke daling: van 0,27 kg per capita per jaar in 2016 naar 0,17 kg in 2024, een daling van 37%.

Dit zijn zorgwekkende signalen voor de sector. Tijdens elk overleg binnen ERA blijkt opnieuw hoe kwetsbaar de konijnensector in de hele EU is en hoe moeilijk het is om structurele oplossingen te realiseren. Net daarom is de rol van een organisatie zoals ERA vzw essentieel.

Bron; Boerenbond.be

Hokverrijking varkens

De NVWA controleert hokverrijking voor vleesvarkens strikt op basis van de vernieuwde Brochure Hokverrijking en Nestbouwmateriaal. Het materiaal moet zowel **eetbaar** als **wroetbaar** zijn, continu aanwezig zijn in het hok, en voldoen aan 9 criteria.

9 Criteria voor hokverrijking
De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) hanteert de volgende 9 basisvoorwaarden voor goedgekeurd verrijkingsmateriaal:

1. **Veilig:** Het mag geen risico vormen voor de gezondheid (bijv. geen splinters of giftige stoffen).
2. **Eetbaar:** Varkens moeten het op kunnen eten of er substantieel stukjes van af kunnen bijten.
3. **Kauwbaar:** Het nodigt uit om langdurig op te kauwen.
4. **Wroetbaar:** Het daagt varkens uit om erin te wroeten en mee te manipuleren.
5. **Afbreekbaar / Manipuleerbaar:** Het materiaal moet van structuur kunnen veranderen.
6. **Vernieuwend:** Het materiaal moet de nieuwsgierigheid prikkelen (bijv. door variatie in geur, vorm of structuur).
7. **Bereikbaar:** Het moet gemakkelijk toegankelijk zijn in het hok.
8. **Beschikbaar:** Het moet permanent en in voldoende mate voorradig zijn voor alle dieren.
9. **Schoon:** Het materiaal mag niet vervuild zijn met mest of andere onhygiënische stoffen.

Materiaalklassen
De materialen worden door de NVWA ingedeeld in 3 categorieën:

1. **Optimaal:** Materialen die aan alle 9 eisen voldoen, zoals lang stro, luzerneblokken of organisch materiaal (mits niet vervuild).
2. **Voldoende:** Materialen die interessant zijn, maar in combinatie met ander materiaal moeten worden gebruikt.
3. **Aanvaardbaar:** Materialen die vooral manipulatie toelaten (zoals een ketting of kunststof speelgoed), maar die altijd gecombineerd moeten worden met een eetbaar/wroetbaar materiaal (zoals stro) om aan de wettelijke norm te voldoen.

Handhaving en controle
De NVWA controleert streng of varkens daadwerkelijk natuurlijk gedrag (zoals onderzoeken en wroeten) kunnen uitoefenen. Als er onvoldoende of ongeschikt materiaal aanwezig is, riskeer je een boete of maatregel.
De complete richtlijnen en scoringstabellen vind je in de officiële Brochure Hokverrijking en Nestbouwmateriaal voor varkens. Lees meer over de achtergronden op de pagina van de NVWA Dierenwelzijn Varkens.

6 Checklists

In dit hoofdstuk zijn twee checklists opgenomen om te controleren of de toegepaste hokverrijking en/of nestbouwmaterialen voldoen aan de criteria uit hoofdstuk 4 'Waar moet het materiaal aan voldoen?'

Check: voldoet mijn hokverrijking?

Ja

- ☑ **Is het materiaal eetbaar en afkomstig van planten of dieren (organisch materiaal)?**
- ☑ **Is het materiaal niet gemengd met regulier voer? Regulier voer is voer dat aan alle voedingsbehoeften voldoet.**
- ☑ **Is het materiaal wroetbaar op de grond?**
- ☑ **Is het materiaal veilig voor de varkens? Dus geen risico's tot verwondingen of andere gezondheidsproblemen.**
- ☑ **Is het materiaal schoon? Dus niet bevuild met mest, urine, stof en/of schimmels.**
- ☑ **Kan minimaal 25% van de varkens in een hok 24 uur per dag – 7 dagen in de week met het materiaal bezig zijn? Bezig zijn met:**
  1. losse schone materialen op de vloer, en/of;
  2. materiaal uit een dosator halen (bijvoorbeeld ruif, emmer), en/of;
  3. materiaal in een wroetbak op de grond, en/of;
  4. vasthangende objecten die op de vloer liggen zoals jute doeken, touwen of zacht hout.

  Materiaal in voerbakken, voertroggen worden niet meegeteld in de berekening van de 25%.
- ☑ **Wordt het materiaal minimaal één keer per week ververst, aangevuld of vervangen?**

Ja

- ☑ **Maak je gebruik van dosator (ruif / mand / koker / plateau)?**
  Kan het makkelijk door de varkens eruit gehaald worden? Check ligt er materiaal op de vloer.
- ☑ Hangt het op de goede hoogte? Snuit mag maximaal tot schouderhoogte opgetild worden.

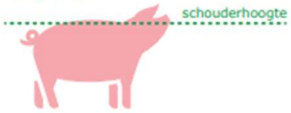

- ☑ Is het materiaal langstengelig bij gebruik van een plateau met gaten (bijvoorbeeld in de dekstal of kraamstal) of bij een dosator boven een lange trog?
- ☑ Hangt de dosator boven een roostervloer, blijft het materiaal dan ook liggen zodat het wroetbaar is (valt dus niet snel in de mestput als het varken ermee gaat wroeten)?

- ☑ **Maak je gebruik van wroetbakken op de vloer?**
  Kunnen de varkens met hun snuit in de bak wroeten (bewegingen met de snuit maken)?

- ☑ **Maak je gebruik van objecten zoals een jute doek en touwen, zacht hout of verse takken?**
  Ligt het materiaal geheel of gedeeltelijk op de vloer?
- ☑ Is het materiaal makkelijk in stukjes los te maken door de varkens?

Check: voldoet mijn nestbouwmateriaal?

Ja

- ☑ **Kan de zeug het materiaal wroeten en krabben op de vloer?**
  De zeug maakt graag met de voorpoten en wroetschijf bewegingen in het materiaal.
- ☑ **Kan de zeug het materiaal oppakken?**
  Tijdens nestbouwgedrag neemt een zeug graag materialen in de bek.
- ☑ **Is het materiaal veilig voor de varkens?**
  Dus geen risico's tot verwondingen of andere gezondheidsproblemen.
- ☑ **Is het materiaal schoon?**
  Dus niet nat, en niet bevuild met voerresten, mest, urine, stof en/of schimmels.
- ☑ **Is het materiaal 7 dagen voor werpen 24 uur per dag beschikbaar tot na werpen?**

Let op!

Gebruik je jute?
Is de jute lap stevig genoeg om scheuren te voorkomen?

Ligt de jute doek deels op de vloer en bij de kop van de zeug?

Opbrengstprijs vleesvarkens

Geen ‘faire’ opbrengstprijs voor Beter Leven-varkens
Begin dit jaar zit er een verschil van €0,65 per kilo tussen de Varken op z’n Best-notering en de Beter Leven-keurmerk (BLk) Fair Prijs van de Producenten Organisatie Varkenshouderij (POV). Varkenshouders met Beter Leven-varkens ontvangen dus onvoldoende geld voor deze dieren voor een ‘prima langetermijninkomen’, zoals de POV dat twee jaar geleden verwoordde bij de introductie van haar Fair Prijs.

De opbrengstprijs van Beter Leven-varkens staat dit jaar ook onder druk, net als van de gangbare varkens.
Het verschil tussen de Beter Leven-keurmerk Fair Prijs en de roepprijs van Varken op z’n Best is gegroeid tot €0,65 begin dit jaar.
De BLk Fair Prijs is dit jaar gemiddeld €1,98 per kilo geslacht gewicht, exclusief btw. De Varken op z’n Best-notering (VOB) is gemiddeld €1,33 tot week 19, ook exclusief btw.

Varkenshouders die zijn aangesloten bij de VOB-keten ontvangen echter meer voor hun dieren dan de roepprijs. Boven de roepprijs wordt €16 per varken BLk-toeslag betaald en zo’n €0,08 per kilo keten- en markttoeslag, blijkt uit onderzoek.

Uitgaande van 100 kilo karkasgewicht brengt een varken dan opgeteld €1,57 per kilo op. De overige toeslagen en kosten komen per saldo ongeveer op nul uit. In het duurzaamheidsrapport van ketenregisseur Van Loon Group staat dat 61% van varkenshouders in de VOB-keten levert op basis van een onafhankelijk, gevalideerd kostprijsmodel. Dat betekent dat de opbrengstprijs voor hun varkens voor de helft bestaat uit de VOB-notering en voor de andere helft uit de VOB-kostprijsnotering. Die laatste is gemiddeld €1,93 dit jaar. Daar komt ook €0,08 keten- en markttoeslag overheen, zodat €2,01 per kilo wordt betaald. De gemiddelde opbrengstprijs voor een VOB-varken is in week 19 zodoende €1,79 per kilo (€2,01 + €1,57

gedeeld door twee), mits de varkenshouder levert op basis van het kostprijsmodel van ketenregisseur Van Loon Group.

Flink gat tussen Fair-Prijs en marktprijs

gemiddelde noteringen BLK-varkens en BLK-Fair Prijs

notering	2024	2025	2026
BLK-Fair Prijs	2,10	2,10	1,98
VOB	1,93	1,73	1,33
VOB + kostprijs		2,00	1,93
Vion	1,92	1,71	1,32

Periodieke kostprijsberekening

Niettemin is €1,79 per kilo geslacht gewicht nog steeds €0,19 per kilo minder dan de actuele BLk Fair Prijs van de POV. De BLk Fair Prijs is begin 2024 geïntroduceerd. Sindsdien maakt Wageningen Economic Research in opdracht van de POV periodiek een kostprijsberekening voor marktconcepten op basis van het Beter Leven-keurmerk, zoals Varken op z'n Best. Varkenshouders met Beter Leven-dieren weten op basis van de BLk Fair Prijs wat zij moeten beuren voor hun varkens voor 'een prima langetermijninkomen en het kunnen doen van toekomstige investeringen', zoals de POV dat omschrijft. Het is een referentieprijs, of ankerpunt voor Beter Leven-varkenshouders, gebaseerd op een gemiddeld presterend bedrijf.

De VOB-kostprijsnotering wordt opgesteld door accountantskantoor aaff. Deze is goed in harmonie met de BLk Fair Prijs. De eerstgenoemde is weliswaar €0,05 lager tot week 19 dit jaar, maar daar komt circa €0,08 keten- en markttoeslag boven. Over 2025 bedroeg het verschil gemiddeld €0,10, ten gunste van de BLk Fair Prijs. Afgelopen jaar is de VOB-kostprijsnotering overigens stapsgewijs ingevoerd. In het eerste kwartaal van 2025 bepaalde die voor 10% de opbrengstprijs van de varkens. Ieder kwartaal kwam daar 10% bij, tot 50% begin dit jaar. Daar blijft het voorlopig bij.

Alleen vergoeding meerkosten
De BLk Fair Prijs is in 2024 ingevoerd. Reden was dat de toenmalige uitbetaling van Beter Leven-varkens op meerdere punten niet voldeed, volgens de POV. Zo werden bijvoorbeeld alleen de meerkosten vergoed, maar leverde het voor de varkenshouder geen meerwaarde op. Ook was de wens van varkenshouders dat de opbrengstprijs van Beter Leven-varkens minder gevoelig is voor prijsschommelingen op de wereldmarkt, omdat het vlees voornamelijk in Nederland blijft. De BLk Fair Prijs gaat uit van de productiekosten van Beter Leven-varkens, met een kostendekkende, stabielere en reële beloning van de varkenshouder, staat in de ontwikkeling van de kostprijsmethode door Wageningen Economic Research. In de calculatie zitten alle kosten inclusief eigen arbeid en kapitaal. De kostprijs is op basis van vervangingswaarde van de stallen, zodat er geld is voor toekomstige investeringen.

Bron; Boerderij.nl

Nieuwe medewerkers

Hallo, mijn naam is Chiel Korterik. Ik ben getrouwd met Patricia en heb 2 zonen, genaamd Duuk en Tijn en we zijn woonachtig in Olst. Mijn hobby's zijn vissen en wandelen. Na mijn m.a.s opleiding ben ik gaan werken op een boomkwekerij, daarna de overstap gemaakt naar bouwmarkt Van Gurp en vervolgens bij de Intratuin in Deventer beland. Vanaf 1 juni ben ik aan het werk in de winkel in Heeten...

Hallo, mijn naam is Wendy Westenenk. Ik ben 24 jaar en kom uit Boerhaar, dat ligt bij Wijhe. Hier woon ik met mijn ouders en 2 zusjes, mijn vriend komt uit Haarle. Ik heb de opleiding Agrarisch Ondernemerschap gevolgd aan de Aeres Hogeschool in Dronten. Thuis hebben wij een melkveebedrijf waar ik het leuk vind om te helpen, vooral bij de inkuilwerkzaamheden. Daarnaast vind ik het leuk om op stap te gaan met mijn vriendinnen. Vanaf 1 juni ben ik aan de slag gegaan als medewerkster binnendienst in Haarle!

Advertentie stallenreiniging

Professionele stallenreiniging nodig?

Voor vakkundige en grondige stallenreiniging bent u bij
Agrarische Dienstverlening Koemaste aan het juiste adres!

Wij reinigen voornamelijk varkensstallen (ook andere stallen mogelijk).

✓ Eigen materialen inbegrepen
✓ Hogedrukreinigers (diesel of krachtstroom – 32 ampère)
✓ Inweek- en ontsmettingsmiddelen

Snel, efficiënt en hygiënisch resultaat gegarandeerd!

Gezocht

Medewerk(st)er varkenshouderij (modern vermeerderingsbedrijf)
omgeving Wijhe.

06-48637622

Zuid - Oost Salland

Natuurlijk goed en altijd scherp in diervoeders

Werkbroek

Bermuda

~~26,90~~

21,95

Alleen in Heeten op voorraad.

Gieter

met broes
10 liter

~~8,95~~

6,50

Tuinklomp

Crocs
lichtgewicht

~~15,41~~

9,95

Alleen in Heeten op voorraad.

Huishoudtrap

2 treden
op = op

21,95

Dorpsstraat 51 Heeten
0572-381 541

Stationsweg 4 Haarle
0548-595 662

Aanbiedingen zijn de hele maand juni 2026 geldig. Prijswijzigingen en druk- & zetfouten voorbehouden. Afgehaald in Heeten of Haarle.

Schapen- en lammeren muesli

Kasper
15 kg

14,45

Alleen in Heeten op voorraad.

Geitenmuesli

Kasper
15 kg

19,95

Alleen in Heeten op voorraad.

Varkensmuesli

Kasper
15 kg

19,35

Alleen in Heeten op voorraad.

Kalvermuesli

Kasper
15 kg

13,70

Alleen in Heeten op voorraad.

Ezelmuesli

Kasper
15 kg

21,35

Alleen in Heeten op voorraad.

Basis paarden muesli

Subli
20 kg

19,45

Alleen in Heeten op voorraad.

www.zuidoostsalland.nl

Winkel Heeten		Kantoor Haarle
ma t/m vrij	08.30 - 18.00 uur	07.30 - 16.30 uur
za	08.30 - 16.00 uur	gesloten
Zo	gesloten	gesloten

Aanbiedingen zijn de hele maand juni 2026 geldig Prijswijzigingen en druk- & zetfouten voorbehouden. Afgehaald in Heeten of Haarle.